

ETHA WIND

VÄLKESELVITYS

Pitkälänvuoren Tuulipuisto

25.04.2023

SISÄLLYSLUETTELO

1	YHTEENVETO	2
2	TAUSTA.....	4
3	VARJOVÄLKKEEN MUODOSTUMINEN	4
3.1	Ohje- ja raja-arvot.....	5
3.2	Varjovälkkeen lähtötiedot ja menetelmät	5
4	VÄLKEVAIKUTUKSET	9
4.1	Pitkälänvuoren välkevaikutukset.....	9
4.2	Välkevaikutukset puuston suojaava vaikutus huomioiden	12
4.3	Vaikutusten arvioinnin epävarmuustekijät	14
4.4	Haittojen ehkäiseminen ja seuranta	14
4.5	Välkevaikutuksen hallintasuunnitelma	14
5	LÄHTEET	17
	Liite 1: Sijoitussuunnitelma	18

VERSIOHISTORIA

Versio, Päivämäärä	Tekijä,	Tarkastettu	Hyväksytty	Tiivistelmä
Ver 1	Arina Makarova, 2021-09-30	Christian Granlund	Christian Granlund	Pitkälänvuoren tuulipuiston välkeselvitys.
Ver2	Arina Makarova, 2023-04-25	Christian Granlund	Christian Granlund	Pitkälänvuoren tuulipuiston välkeselvitys (päivitetty sijoitussuunnitelma).

1 YHTEENVETO

Tehtävä:

Välkeselvitys Pitkälänvuoren tuulivoimapuiston vaikutusalueella.

Työmenetelmät:

Välkeselvitykseen on kerätty ajantasaista tietoa tuulivoimaloiden varjon välkkeen ominaispiirteistä, välkkeen ohjearvoista, paikallisista olosuhteista sekä mallinnusmenetelmistä. Pääasiallisena laskentatyökaluna on käytetty WindPRO Ver3.6 ohjelmiston SHADOW-moduulia. Mallinnuksessa ja raportoinnissa on käytetty ympäristöministeriön vuonna 2016 julkaisemia ohjeita raportista Tuulivoimarakentamisen suunnittelu (Ympäristöministeriö, 2016). Vaikutusten arvioinnissa käytetyt laskentaparametrit on taulukoitu tässä raportissa.

Tulokset:

Suomen lainsäädännössä ei ole määritelty välkevaikutukselle raja-arvoja tai suosituksia. Ympäristöhallinnon ohjeen OH 5/2016 mukaan Suomessa vaikutuksia arvioitaessa on suositeltavaa käyttää apuna muiden maiden ohjearvoja.

Ruotsissa ja Saksassa annettua maksimisuositusta kahdeksan tunnin vuotuisesta varjon välkkeestä ylitetään 13 vakituisen tai vapaa-ajan asunnon kohdalla. Kun puuston suojaava vaikutus huomioidaan, on suositusten ylityksiä vähemmän, mutta kahdeksan tunnin raja ylittyy edelleen 5 asunnon kohdalla. Teoreettisen maksimitilanteen mallinnuksessa suosituksia (30 h/v ja 30 min/p) ylitetään usean lähellä sijaitsevien asunnon kohdalla.

Kohtuuton haitta varjovälkkeestä pystytään ehkäisemään pysäyttämällä välkettä aiheuttavat voimat kriittiseksi ajaksi. Voimat voidaan ohjelmoida pysähtymään automaattisesti vallitsevien sääolosuhteiden mukaisesti (flicker control), kun välkettä muodostuisi herkälle alueelle. Pitkälänvuoren tuulivoimahankkeessa suosittelemme välkkeenhallintajärjestelmän käyttöä kaikille suunnitelluille voimaloille paitsi voimalalle numero seitsemän ja yksitoista.

Taulukko 1. Yhteenveto vertailuarvojen ylityksistä. Taulukko kertoo kuinka monessa rakennuksessa (vakituinen tai vapaa-ajan asunto) kyseinen vertailuarvo ylitetään.

Vertailuarvo	Vertailuarvon ylityksiä	Vertailuarvon ylityksiä (puusto huomioiden)	Vertailuarvon ylityksiä (hallintajärjestelmä, ilman puustoa)
> 10 h/v, todellinen tilanne	7	0	0
> 8 h/v, todellinen tilanne	13	5	0
> 30 h/v, teoreettinen maksimi	14	5	0
> 30 min/pv, teoreettinen maksimi	5	3	0

2 TAUSTA

Tämä välkeselvitys on tehty Pitkälänvuoren tuulivoimapuistolle Petäjäveden kunnan alueella. Suunniteltu tuulivoimapuisto on kokonaisuudessaan 11 voimalan laajuinen. Välkeselvitys on osa hankkeen vaikutusten arviointia kaavoitusvaiheessa. Välkemallinnus on tehty voimalalla, jonka napakorkeus on 185 metriä ja roottorin halkaisija 170 metriä, jolloin voimalan kokonaiskorkeus on 270 metriä.

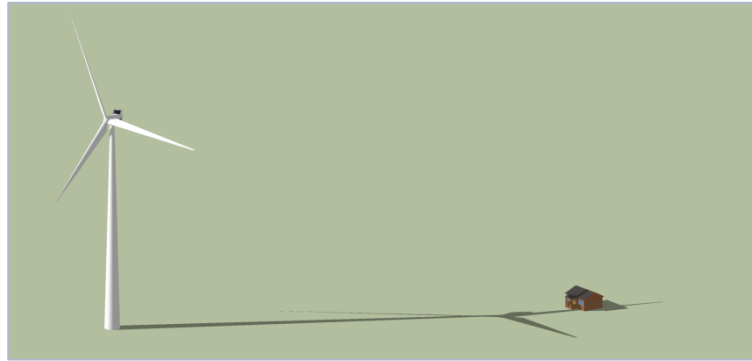
Välkeselvitys on tehty WindPRO 3.6 ohjelmiston SHADOW-moduulia käyttäen. Ympäristöhallinnon ohjeen OH 5/2016 mukaan Suomessa vaikutuksia arvioitaessa on suositeltavaa käyttää apuna muiden maiden ohjearvoja. Tuloksia on verrattu Saksan, Ruotsin ja Tanskan suositusarvoihin (LAI, 2002; Boverket, 2009; Miljöministeriet, 2015). Etha Wind Oy on tarkistanut lähtötietojen oikeellisuuden ja vastaa siitä, että laskenta on oikein suoritettu.

3 VARJOVÄLKKEEN MUODOSTUMINEN

Tuulivoimaloiden roottorin pyörimisestä aiheutuu säännöllisesti välkkyvää varjovaikutusta, kun voimala pyörii tarkastelupisteen ja auringon välissä. Välkkeen määrä riippuu sääolosuhteista siten, että esimerkiksi pilvisellä säällä välkettä ei esiinny. Kesällä välkevaikutukset ovat laajimmillaan aamuisin ja iltaisin, kun aurinko on matalalla. Talvisin välkettä voidaan havaita laajemmalla alueella myös päivällä. Etäisyyden kasvaessa tuulivoimalan ja tarkastelupisteen välissä, välkkeen vaikutus pienenee. Kun tuulivoimala ei pyöri, välkettä ei esiinny. Välkevaikutus riippuu myös tuulen suunnasta eli roottorin kulmasta havainnointipisteeseen nähden.

Havaintopaikkaan kohdistuva varjovälke ei ole jatkuvaa, vaan välkkeen ajankohta ja kestoaika vaihtelevat vuorokauden ja vuodenajan mukaan. Yhtäjaksoista välkettä esiintyy yleensä 0-30 minuuttia päivässä riippuen havainnointipaikan suhteesta välkelähteeseen.

Ihmiset kokevat välkevaikutukset, kuten muutkin vaikutukset, hyvin eri tavoin. Suositusarvot ylittävä määrä varjovälkettä asuinalueella voi vaikuttaa asukkaiden viihtyvyyteen. Se havaitaanko varjovälkettä asuinalueella, loma-asunnolla tai työmaa-alueella, vaikuttaa ilmiön häiritsevyyteen. Myös eri hankkeiden varjovälkkeen kumuloituminen voi vaikuttaa lähialueen asuinviihtyvyyteen sekä virkistyskäyttöön.

Kuva 1. Varjovälkettä muodostuu, kun tuulivoimala pyörii tarkastelupisteen ja auringon välissä, aurinkoisella ja pilvettömällä säällä.

3.1 OHJE- JA RAJA-ARVOT

Suomen lainsäädännössä ei ole määritelty välkevaikutukselle raja-arvoja tai suosituksia. Ympäristöhallinnon ohjeen OH 5/2016 mukaan Suomessa vaikutuksia arvioitaessa on suositeltavaa käyttää apuna muiden maiden ohjearvoja. Saksassa ja Ruotsissa on tuulivoimapuistojen viereiselle asutukselle annettu suositusarvo maksimissaan kahdeksan tuntia välkettä vuodessa (nk. "real case" eli todellinen tilanne, jossa huomioidaan auringonpaisteajat ja tuuliolosuhteet). Lisäksi Saksassa ja Ruotsissa on annettu suositusarvo 30 minuuttia päivässä sekä 30 tuntia vuodessa niin kutsutussa "worst-case" -eli teoreettisessa maksimitilanteessa. Tanskassa sovelletaan yleensä kymmenen tunnin vuotuisen välkkeen raja-arvoa todellisessa tilanteessa.

Teoreettinen maksimitilanne tarkoittaa tilannetta, jossa kaikkien voimaloiden oletetaan olevan toiminnassa keskeytyksettä, ja taivaan oletetaan aina olevan pilvetön. Aurinkoisina ajanjaksoina teoreettisen maksimitilanne voi toteutua päivätasolla, mutta käytännössä ei vuositasolla. Tämän raportin välkemallinnustuloksia on verrattu edellä mainittuihin suositusarvoihin.

3.2 VARJOVÄLKKEEN LÄHTÖTIEDOT JA MENETELMÄT

Välkkeen muodostumiseen vaikuttavat oleellisesti sääolosuhteiden lisäksi voimaloiden käyttöaika, korkeus ja roottorin halkaisija. Myös kasvillisuus ja puusto vaikuttavat oleellisesti välkevaikutuksen

muodostumiseen. Välkemallinnus on tehty sekä ilman puuston suojaavan vaikutuksen huomiointia että suojavaikutus huomioiden.

Tuulivoimaloiden aiheuttaman varjovälkkeen vaikutusalue ja -määrä mallinnetaan tuulivoimamallinnukseen käytettävällä WindPRO-ohjelmalla, jossa pohjatietona käytettiin paikallisia olosuhteita vastaavia tilastollisia tietoja. Ohjelmalla voidaan laskea sekä tiettyyn pisteeseen kohdistuva varjovälke, että koko tuulivoima-alueen varjovälkkeen muodostuminen. Laskennat tehdään todellisten olosuhteiden mukaisesti, jolloin otetaan huomioon tuulivoimaloiden korkeus, sijainti ja roottorin halkaisija sekä paikalliset, tilastolliset sääolosuhteet. Puustoa ja muuta kasvillisuutta ei kuitenkaan huomioida, mistä johtuen paikoittain raportoidaan liian korkeat välkearvot. Käyttöaste ja tuulensuunnat lasketaan käyttäen alueella EMD-WRF Europe+ MesoScale tuulisuustietoja.

Välkemallinnukset on suoritettu alalla vakiintuneen käytännön mukaisesti, ottaen huomioon voimalan lapojen keskimääräiset leveydet, joiden avulla lasketaan maksimitarkasteluetaisyys voimaloista (LAI 2002). Maksimitarkasteluetaisyys määritetään siten, että havainnointipisteessä voimalan lapa peittää vähintään 20 % auringosta. Mikäli voimala on niin kaukana havainnointipisteestä, että sen lavat peittävät alle 20 % auringon pinta-alasta, ei havainnointipisteeseen muodostu häiritsevään voimakkaita liikkuvia varjoja.

Välkemallinnuksessa on käytetty nk. kasvihuoneasetusta, eli välkettä lasketaan havaittavaksi aina, kun välkealue osuu rakennuksen kohdalle.

Maastotietokantana käytettiin Maanmittauslaitoksen kahden metrin korkeusmallia ja säähavaintotietoina käytettiin Jyväskylän säähavaintoja. Jyväskylän havaintoasema sijaitsee noin 34 kilometrin päässä suunnitellusta tuulivoimapuistoalueesta. Laskelmissa oletetaan, että tuulivoimaloiden roottorit pyörivät vain tuulennopeuden ollessa sopiva. Varjovälkettä tarkasteltiin kahden metrin korkeudelta eli suunnilleen ihmisen havainnointikorkeudelta. Mallinnuksessa käytetyt asetukset, auringonpaisteajat sekä tuulivoimaloiden toiminta-aika on esitetty alla olevissa taulukoissa.

Taulukko 2. Mallinnuksessa käytetyt asetukset

Asetus	Kuvaus
Auringonpaisteajat	Jyväskylän sääaseman havainnot, Ilmatieteen laitos (taulukko 3)
Toiminta-aika	Laskettu tuulisuustietojen perusteella (EWS22, taulukko 4)
Asuntojen asetus	Kasvihuone-asetus
Mallinnus	Välkემallinnus vakiintuneen menetelmän mukaisesti (LAI 2002)
Lapaparametrit	Voimalavalmistajien lapaparametrejä käytössä
Vertailuarvot	10 h/v todellinen tilanne
	8 h/v todellinen tilanne
	30 h/v teoreettinen tilanne
	30 min/pv teoreettinen tilanne

Taulukko 3. Mallinnuksessa käytetyt auringonpaisteajat

Kuukausi	Keskimääräinen auringonpaisteen tuntimäärä päivässä
Tammikuu	0,81
Helmikuu	2,25
Maaliskuu	4,39
Huhtikuu	5,97
Toukokuu	8,13
Kesäkuu	8,13
Heinäkuu	8,42
Elokuu	6,71
Syyskuu	4,10
Lokakuu	1,90
Marraskuu	0,67
Joulukuu	0,32
Keskiarvo	4,32

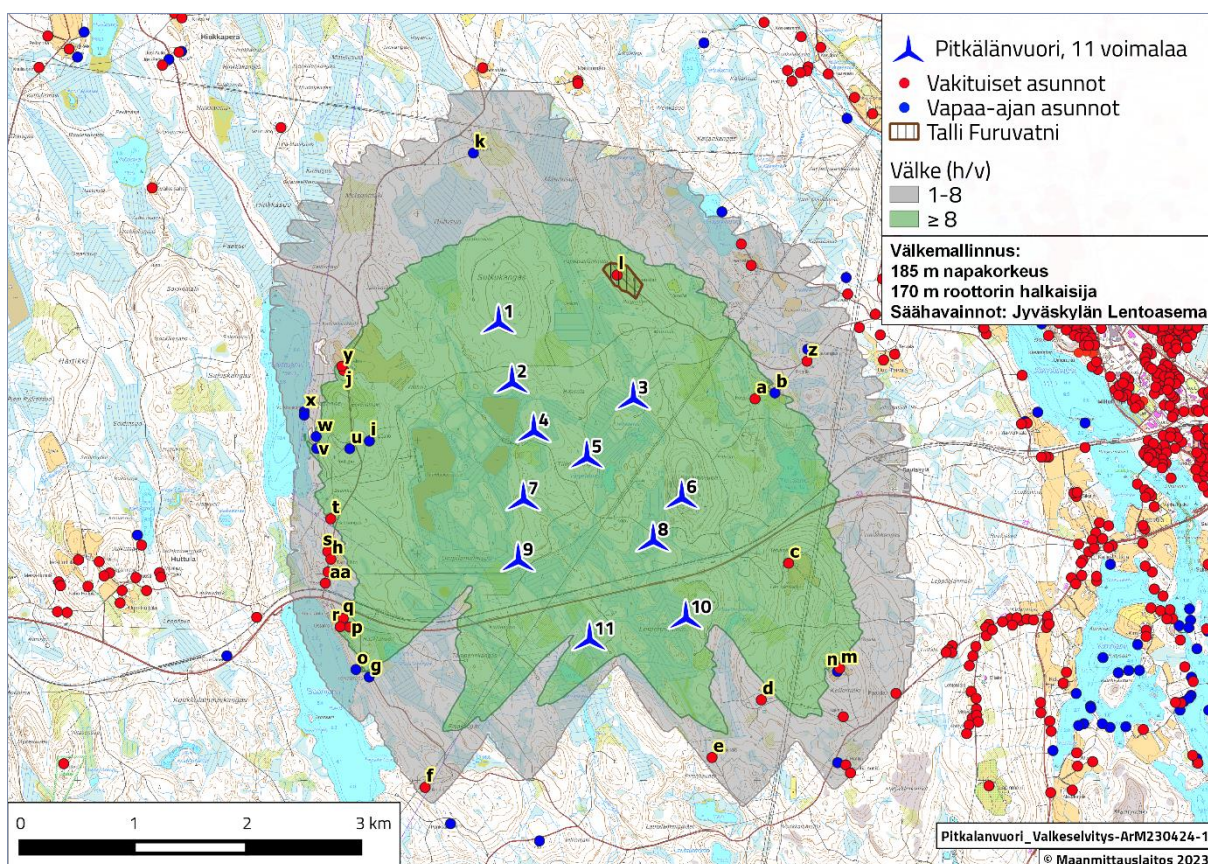
Taulukko 4. Tuulivoimaloiden toiminta-aika

Tuulensuunta	Toiminta-aika (h/v)
Pohjoinen	554
Pohjoiskoillinen	508
Itäkoillinen	456
Itä	455
Itäkaakko	506
Eteläkaakko	678
Etelä	784
Etelälounas	988
Länsilounas	992
Länsi	795
Länsiluode	703
Pohjoisluode	587
Summa	8006

4 VÄLKEVAIKUTUKSET

4.1 PITKÄLÄNVUOREN VÄLKEVAIKUTUKSET

Välkemallinnuksen tuloksia kuvataan visuaalisesti kartoilla, ja lisäksi tuloksia on kuvattu yksityiskohtaisesti sanallisesti. Kartalla tulokset on esitetty soveltaen todellisen tilanteen vertailuarvoa 8 h/v. Tässä mallinnuksessa puuston suojaavaa vaikutusta ei ole huomioitu.

Kuva 2. Varjovälkkeen muodostuminen Pitkälänvuoren alueella. Havainnointipisteet on merkitty kuvaan (a-aa) ja niiden välketasot on esitetty taulukossa 5.

Vihreän alueen ulkopuolella varjovälkettä esiintyy vuodessa alle kahdeksan tuntia. Ruotsissa ja Saksassa annetut maksimisuositukset kahdeksan tunnin vuotuisesta varjon välkkeestä ylitetään 13 havainnointipisteessä. Teoreettisen maksimitilanteen mallinnuksessa suositukset (30 h/v ja 30 min/p) ylitetään myös useassa havainnointipisteessä. Ylitykset ovat merkittäviä ja vertailuarvo 8 h/v ylitetään 0:39 – 17:54 tunnin verran 13 mainitussa havainnointipisteessä. Varjovälkettä esiintyy yli 10 h/v seitsemän asunnon kohdalla.

Hevostilan (Furuvatni) alueella laskennallinen välkemäärä on yli 14 tuntia vuodessa. Väлкеvaikutuksia voidaan vähentää käyttämällä väлкеenhallintajärjestelmää.

Laskennassa on tarkasteltu väлкеä myös yksittäisissä havainnointipisteissä. Seuraavassa taulukossa on laskennasta saadut tulokset havainnointipisteille.

Taulukko 5. Varjoväлкеkelaskennan tulokset, Pitkälänvuori

Havainnointi piste	Asunnon luokka	Itäinen koord. (ETRS TM35FIN)	Pohjoinen koord. (ETRS TM35FIN)	Vilkkumisen määrä (todellinen tilanne, h/v)	Vilkkumisen määrä (teoreettinen maksimi, h/v)	Vilkkumisen määrä (teoreettinen maksimi, h/pv)	Suositus-arvon ylitys
a	Vakituinen asunto	401984	6904367	14:13	92:22	0:38	Kyllä
b	Vapaa-ajan asunto	402159	6904419	8:44	53:29	0:33	Kyllä
c	Vakituinen asunto	402280	6902917	25:54	116:08	1:00	Kyllä
d	Vakituinen asunto	402039	6901711	2:52	12:19	0:26	Ei
e	Vakituinen asunto	401604	6901202	3:32	15:09	0:25	Ei
f	Vakituinen asunto	399071	6900939	3:52	15:34	0:23	Ei
g	Vapaa-ajan asunto	398577	6901912	7:25	29:51	0:26	Ei
h	Vakituinen asunto	398238	6902953	4:41	20:47	0:24	Ei
i	Vapaa-ajan asunto	398578	6903995	15:56	74:32	0:31	Kyllä
j	Vakituinen asunto	398352	6904618	9:14	45:17	0:29	Kyllä
k	Vapaa-ajan asunto	399497	6906536	2:02	34:03	0:29	Osittain
l	Vakituinen asunto	400766	6905459	13:04	134:25	1:44	Kyllä
m	Vakituinen asunto	402731	6901989	5:31	22:56	0:29	Ei
n	Vakituinen asunto	402711	6901962	5:50	24:04	0:29	Ei
o	Vapaa-ajan asunto	398459	6901979	6:45	26:06	0:25	Ei
p	Vakituinen asunto	398403	6902354	9:36	37:23	0:26	Kyllä
q	Vakituinen asunto	398348	6902430	8:39	33:48	0:25	Kyllä
r	Vakituinen asunto	398321	6902357	8:46	34:11	0:25	Kyllä
s	Vakituinen asunto	398210	6903020	4:19	19:41	0:24	Ei
t	Vakituinen asunto	398237	6903309	11:51	49:45	0:24	Kyllä
u	Vapaa-ajan asunto	398405	6903927	13:47	62:26	0:27	Kyllä

v	Vapaa-ajan asunto	398114	6903929	12:13	53:47	0:23	Kyllä
w	Vapaa-ajan asunto	398108	6904034	6:33	27:17	0:23	Ei
x	Vapaa-ajan asunto	398003	6904254	6:28	27:11	0:22	Ei
y	Vakituinen asunto	398334	6904655	8:40	43:12	0:29	Kyllä
z	Vakituinen asunto	402443	6904699	3:32	22:05	0:25	Ei
aa	Vapaa-ajan asunto	398214	6902840	4:49	20:31	0:24	Ei

Suositusarvojen ylitys "Osittain" tarkoittaa tilannetta, jossa pelkästään teoreettisen maksimitilanteen vertailuarvoja ylitetään.

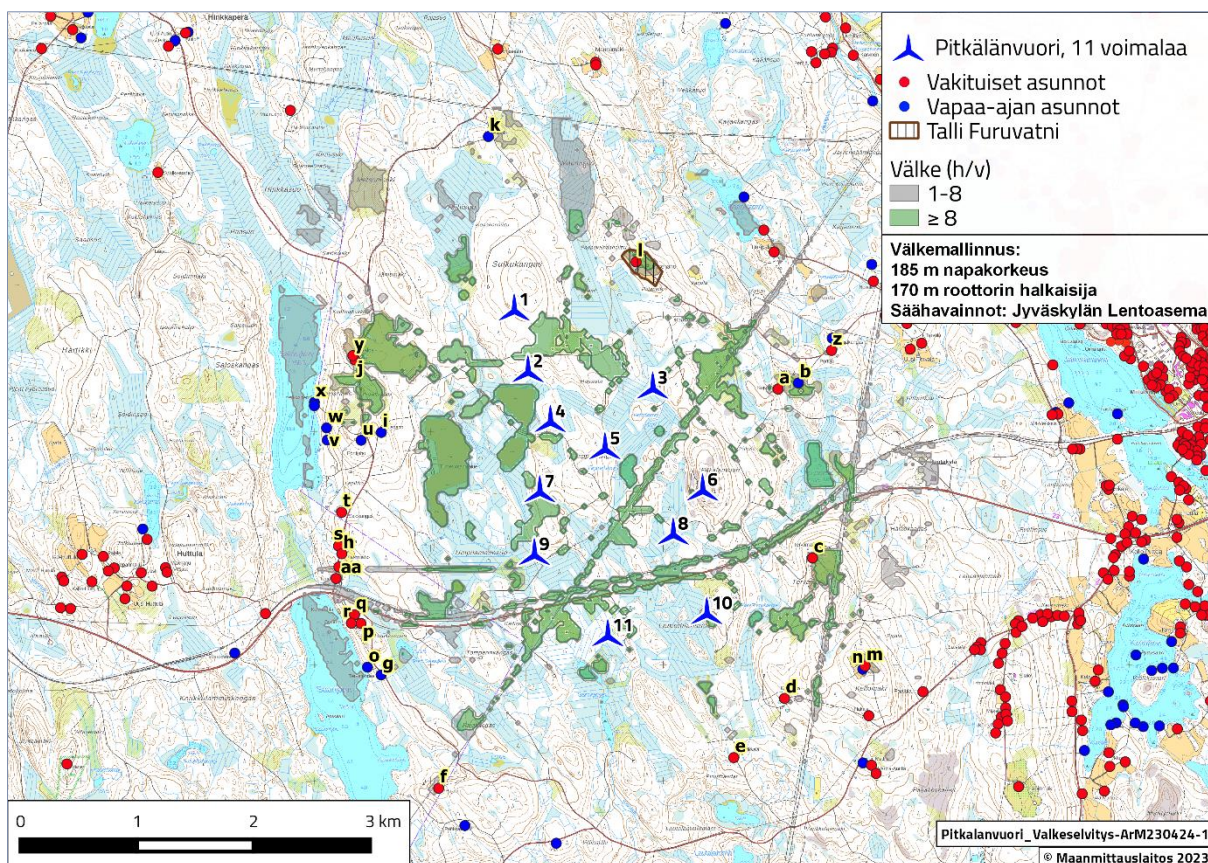

4.2 VÄLKEVAIKUTUKSET PUUSTON SUOJAAVA VAIKUTUS HUOMIOIDEN

Korkean puuston peittäessä tuulivoimalat, havainnointipisteeseen ei muodostu lainkaan varjovälkettä. Kasvillisuuden peittäessä tietyt tuulivoimalat, havainnointipisteeseen muodostuva varjovälkkeen kokonaismäärä vähenee.

Puuston korkeustiedot on poimittu metsäntutkimuslaitoksen latauspalvelusta (METLA, 2019).

Seuraavassa kuvassa on esitetty välkemallinnuksen tulokset kasvillisuuden korkeus huomioon ottaen ja jäljempänä tulokset on kuvailtu sanallisesti.

Kuva 3. Varjovälkkeen muodostuminen Pitkälänvuoren alueella puuston suojaava vaikutus huomioiden. Havainnointipisteet on merkitty kuvaan (a-aa) ja niiden välketasot on esitetty taulukossa 6.

Kartasta näkyy, että välkkeen vaikutusalue on huomattavasti pienempi, kun puusto huomioidaan (vrt. kuva 3).

Saksassa annetut maksimisuositukset kahdeksan tunnin vuotuisesta varjon välkkeestä ylitetään viidessä havainnointipisteessä, verrattuna 13 pisteessä mallinnuksessa ilman puustoa.

Pitkälänvuoren väkelaskennan tulokset, kun kasvillisuus on otettu huomioon, on raportoitu 27 havainnointipisteen osalta taulukossa 6.

Taulukko 6. Varjoväkelaskennan tulokset, puuston vaikutus huomioiden

Havainnointi piste	Asunnon luokka	Itäinen koord. (ETRS TM35FIN)	Pohjoinen koord. (ETRS TM35FIN)	Vilkkumisen määrä (todellinen tilanne, h/v)	Vilkkumisen määrä (teoreettinen maksimi, h/v)	Vilkkumisen määrä (teoreettinen maksimi, h/pv)	Suositusarvon ylitys
a	Vakituinen asunto	401984	6904367	8.55	49.03	0.38	Kyllä
b	Vapaa-ajan asunto	402159	6904419	8.44	53.29	0.33	Kyllä
c	Vakituinen asunto	402280	6902917	0.00	0.00	0.00	Ei
d	Vakituinen asunto	402039	6901711	2.52	12.19	0.26	Ei
e	Vakituinen asunto	401604	6901202	0.00	0.00	0.00	Ei
f	Vakituinen asunto	399071	6900939	3.52	15.34	0.23	Ei
g	Vapaa-ajan asunto	398577	6901912	0.00	0.00	0.00	Ei
h	Vakituinen asunto	398238	6902953	0.00	0.00	0.00	Ei
i	Vapaa-ajan asunto	398578	6903995	0.00	0.00	0.00	Ei
j	Vakituinen asunto	398352	6904618	9.14	45.17	0.29	Kyllä
k	Vapaa-ajan asunto	399497	6906536	1.35	23.58	0.29	Ei
l	Vakituinen asunto	400766	6905459	8.32	84.52	1.01	Kyllä
m	Vakituinen asunto	402731	6901989	5.31	22.56	0.29	Ei
n	Vakituinen asunto	402711	6901962	0.00	0.00	0.00	Ei
o	Vapaa-ajan asunto	398459	6901979	0.00	0.00	0.00	Ei
p	Vakituinen asunto	398403	6902354	0.00	0.00	0.00	Ei
q	Vakituinen asunto	398348	6902430	0.00	0.00	0.00	Ei
r	Vakituinen asunto	398321	6902357	0.00	0.00	0.00	Ei
s	Vakituinen asunto	398210	6903020	0.00	0.00	0.00	Ei
t	Vakituinen asunto	398237	6903309	0.00	0.00	0.00	Ei
u	Vapaa-ajan asunto	398405	6903927	0.00	0.00	0.00	Ei
v	Vapaa-ajan asunto	398114	6903929	0.00	0.00	0.00	Ei
w	Vapaa-ajan asunto	398108	6904034	0.00	0.00	0.00	Ei

x	Vapaa-ajan asunto	398003	6904254	0.00	0.00	0.00	Ei
y	Vakituinen asunto	398334	6904655	8.40	43.12	0.29	Kyllä
z	Vakituinen asunto	402443	6904699	2.03	10.29	0.25	Ei
aa	Vapaa-ajan asunto	398214	6902840	2.10	9.52	0.24	Ei

Suositusarvojen ylitys "Osittain" tarkoittaa tilannetta, jossa pelkästään teoreettisen maksimitilanteen vertailuarvoja ylitetään.

4.3 VAIKUTUSTEN ARVIOINNIN EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Välkemallinnus edustaa keskimääräistä varjostustilannetta, jossa pohjana on käytetty pitkän ajan tilastollisia sääarvoja. Mikäli sääolosuhteet poikkeavat merkittävästi tilastoiduista arvoista, saattaa myös välkkeen määrä poiketa.

Tuulivoimaloiden käyttöaste, eli aika jolloin voimalat pyörivät ja tuottavat sähköä, vaikuttaa merkittävästi välkkeen syntymiseen. Käyttöasteen pienentyessä saattaa välke yksittäisessä pisteessä vähentyä. Myös epävarmuus oletetuissa tuulensuunnissa voi vaikuttaa laskentatulokseen.

Ensimmäisessä välkemallinnuksessa (4.1) ei otettu huomioon korkean kasvillisuuden mahdollista suojavaikutusta. Avoimilla alueilla sijaitseville rakennuksille välkemäärät ovat tässä mallinnuksessa samanlaiset, kuin mallinnettaessa kasvillisuuden kanssa. Rakennuksissa, jotka sijaitsevat lähellä metsäalueita, kokevat todellisuudessa vähemmän välkettä, kuin mallinnuksessa, koska metsä rajoittaa välkkeen syntymistä.

4.4 HAITTOJEN EHKÄISEMINEN JA SEURANTA

Tuulivoimaloiden varjovälkevaikutuksia pystytään ehkäisemään jo suunnitteluvaiheessa. Voimaloita voidaan sijoittaa siten, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän välkettä herkälle alueelle. Myös voimalan koko vaikuttaa merkittävästi syntyvän välkkeen määrään, joten valitsemalla matalampia voimaloita tai pienempiä roottoreita, voidaan välkevaikutuksia vähentää.

4.5 VÄLKEVAIKUTUKSEN HALLINTASUUNNITELMA

Kohtuuton haitta varjovälkkeestä pystytään ehkäisemään pysäyttämällä välkettä aiheuttavat voimalat kriittiseksi ajaksi. Voimalat voidaan ohjelmoida pysähtymään automaattisesti vallitsevien

sääolosuhteiden mukaisesti, kun välkettä muodostuisi herkälle alueelle (varjotunnistin / flicker control).

Varjovälkemallinnuksen mukaan, Pitkälänvuoren alueella vertailuarvot ylitetään muutamassa lähellä sijaitsevien asuntojen kohdissa. Siksi välkevaikutuksen hallintajärjestelmän käyttöä suositellaan varmistamaan, että välkettä pysyy alle 8 h/v, 30 h/y ja 30 min/pv. Laskentatulokset mallinnuksesta, jossa käytettiin välkkeenhallintajärjestelmää kaikille voimaloille paitsi voimalalle numero seitsemän ja yksitoista, esitetään alla olevassa taulukossa. Mallinnus tehtiin ilman puuston suojaava vaikutusta, jolla varmistettiin, että hallintajärjestelmän vaikutus on riittävä metsän hakkuun tapauksessa. Välkkeenhallintastrategia määriteltiin siten, että maksimisuositusarvot alitetaan.

Taulukko 7. Tulokset varjovälkemallinnuksesta, jossa käytössä oli välkkeenhallintajärjestelmä, Pitkälänvuori

Havainnointi piste	Asunnon luokka	Itäinen koord. (ETRS TM35FIN)	Pohjoinen koord. (ETRS TM35FIN)	Vilkkumisen määrä (todellinen tilanne, h/v)	Vilkkumisen määrä (teoreettinen maksimi, h/v)	Vilkkumisen määrä (teoreettinen maksimi, h/pv)	Suositusarvon ylitys
a	Vakituinen asunto	401984	6904367	2:07	17:36	0:28	Ei
b	Vapaa-ajan asunto	402159	6904419	3:58	28:15	0:26	Ei
c	Vakituinen asunto	402280	6902917	6:19	28:20	0:22	Ei
d	Vakituinen asunto	402039	6901711	2:52	12:19	0:26	Ei
e	Vakituinen asunto	401604	6901202	3:32	15:09	0:25	Ei
f	Vapaa-ajan asunto	400080	6900467	3:52	15:34	0:23	Ei
g	Vakituinen asunto	399071	6900939	7:25	29:51	0:26	Ei
h	Vapaa-ajan asunto	398577	6901912	4:41	20:47	0:24	Ei
i	Vakituinen asunto	398238	6902953	5:00	25:37	0:28	Ei
j	Vapaa-ajan asunto	398578	6903995	5:17	24:47	0:29	Ei
k	Vapaa-ajan asunto	399497	6906536	1:35	23:58	0:29	Ei
l	Vakituinen asunto	400766	6905459	0:49	12:21	0:21	Ei
m	Vakituinen asunto	402731	6901989	5:31	22:56	0:29	Ei
n	Vakituinen asunto	402711	6901962	5:50	24:04	0:29	Ei
o	Vapaa-ajan asunto	398459	6901979	6:45	26:06	0:25	Ei

p	Vakituinen asunto	398403	6902354	5:46	22:24	0:23	Ei
q	Vakituinen asunto	398348	6902430	5:21	20:26	0:23	Ei
r	Vakituinen asunto	398321	6902357	5:30	21:11	0:22	Ei
s	Vakituinen asunto	398210	6903020	4:19	19:41	0:24	Ei
t	Vakituinen asunto	398237	6903309	6:32	29:01	0:24	Ei
u	Vakituinen asunto	398405	6903927	5:38	25:33	0:26	Ei
v	Vapaa-ajan asunto	398114	6903929	6:58	29:05	0:22	Ei
w	Vapaa-ajan asunto	398108	6904034	6:33	27:17	0:23	Ei
x	Vapaa-ajan asunto	398003	6904254	6:28	27:11	0:22	Ei
y	Vakituinen asunto	398352	6904618	5:45	27:55	0:29	Ei
z	Vakituinen asunto	398334	6904655	3:26	21:21	0:25	Ei
aa	Vakituinen asunto	402443	6904699	4:49	20:31	0:24	Ei

5 LÄHTEET

Boverket (2009). *Vindkraftshandboken – planering och prövning av vindkraft på land och i kustnära vattenområden*.

Etha Wind Oy (2022). *02_Flicker_Checklist_ArM220711-1*. Internal work description.

LAI (2002). *Hinweise zur Ermittlung und Beurteilung der optischen Immissionen von Windenergieanlagen (WEA-Schattenwurf-Hinweise)*, Länderausschuss für Immissionsschutz-Arbeitsgruppe Schattenwurf.

Miljøministeriet Naturstyrelsen (2015). *Vejledning om planlægning for og tilladelse til opstilling af vindmøller*.

Ympäristöministeriö (2016). *Tuulivoimarakentamisen suunnittelu / OH 5/2016*. Helsinki.

LIITE 1: SJOITUSSUUNNITELMA

Voimala	Itäinen (ETRS-TM35-FIN)	Pohjoinen (ETRS-TM35-FIN)	Napakorkeus / Roottorin halkaisija / Kokonaiskorkeus (m)
1	399718	6905074	185/ 170 / 270
2	399836	6904546	185/ 170 / 270
3	400907	6904404	185/ 170 / 270
4	400028	6904117	185/ 170 / 270
5	400497	6903884	185/ 170 / 270
6	401335	6903528	185/ 170 / 270
7	399937	6903514	185/ 170 / 270
8	401083	6903151	185/ 170 / 270
9	399891	6902975	185/ 170 / 270
10	401371	6902468	185/ 170 / 270
11	400521	6902278	185/ 170 / 270